

FINANSMINISTERIET

Budgetöversikt 2019

Översikt över budgetpropositionen,
september 2018

Finansministeriets publikationer – 29b/2018

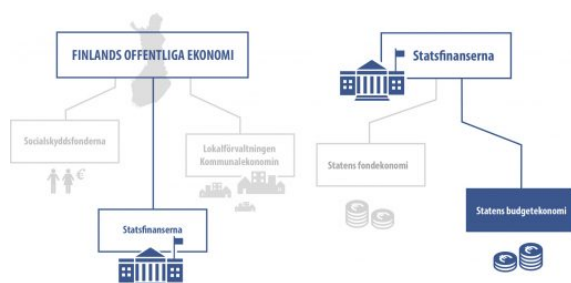
Finanspolitiken

Innehåll

1 Inledning	3
2 Ekonomiska utsikterna	5
3 Regeringens finanspolitiska linje	7
4 Hållbar utveckling	9
5 Budgetpropositionen för 2019	13
6 Sammandrag	23
7 Ytterligare information	24
8 Läsanvisningar och utskriftsversion	25

1 Inledning

Finlands offentliga ekonomi består av staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna. Statsfinanserna omfattar statens budgetekonomi och statens fondeekonomi (statens fondeekonomi behandlas i statsbudgetens avsnitt 9, Statliga fonder utanför statsbudgeten). Hur statens budgetekonomi placerar sig i statsfinanserna och Finlands offentliga ekonomi åskådliggörs i figur 1. Denna publikation koncentrerar sig främst på statens budgetekonomi. Föremål för granskningen är regeringens proposition om statsbudgeten för 2019, som lämnas till riksdagen i september. Syftet är att med hjälp av figurer och tabeller ge en kort beskrivning av centrala teman i statsbudgeten samt att leda läsaren att närmare granska dessa teman under länkarna till respektive webbsidor. Budgeteringen baserar sig på oberoende ekonomiska prognoser från finansministeriets ekonomiska avdelning, och de presenteras i den ekonomiska översikten.

Källa: turkibudgettis.fi (översättning)
Figur 1. Statsfinanserna som en del av den offentliga ekonomin och statsbudgeten som en del av statsekonomin

Statsbudgeten är en plan för statsfinanserna och statens finansförvaltning, och den baserar sig på planen för de offentliga finanserna från våren. I praktiken omfattar statsbudgeten en bedömning av beloppet av statens inkomster och utgifter följande år och av hur de ska fördelas. I budgetmanglingen förhand-

lar regeringen om budgetpropositionen.

Högsta beslutanderätt om användningen av de statliga medlen utövas i Finland av riksdagen, som i regel utövar makt på två sätt: genom att stifta lagar och genom att godkänna statsbudgeten. Merparten av innehållet i budgeten är reglerat enligt lag och beslutet om budgeten föregås ofta av ändringar av lagar. Riksdagen godkänner budgeten för följande budgetår före utgången av det föregående budgetåret.

I regeringsprogrammet fastställs regeringens finanspolitiska riktlinjer, enligt vilka budgeten upprättas. I början av valperioden beslutar regeringen dessutom om valperiodens ram, dvs. statens utgiftstak, samt om reglerna för ramförandet. Ramen fastställer samtidigt linjen för utgifterna under hela den fyraåriga valperioden. I planen för de offentliga finanserna justerar regeringen årligen i april anslagen för de olika förvaltningsområdena i ramen samt uppdaterar ramen så att den motsvarar de strukturella ändringarna i kostnadsnivån, priserna och strukturella ändringarna i ramutgifterna. Mer information på adressen <http://vm.fi/sv/ramarna-for-statsfinanserna>.

Slutsumman för budgetpropositionen för 2019 är 55,3 miljarder euro. Huvuddelen av anslagen används till den sociala tryggheten. Inkomsterna tas ut främst som skatter som baserar sig på omsättning, som mervärdesskatt, och som inkomstskatter, som skatt på förvärvs- och kapitalinkomster. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 1,4 miljarder euro och statsskulden beräk-

nas stiga till cirka 109 miljarder euro.

Följande avsnitt innehåller en översikt över de ekonomiska utsikterna med fokus på real ekonomin och de offentliga finanserna. I avsnitt 3 behandlas regeringens finanspolitiska mål och hur de uppnåtts. I avsnitt 4 behandlas budgeten med tanke på hållbar utveckling. I avsnitt 5 behandlas statsbudgeten, underskottet och skulden. Även den kommunala ekonomin och landskapsreformen behandlas med utgångspunkt i statens budgetekonomi.

Avsnitt 6 innehåller ett sammandrag.

2 Ekonomiska utsikterna

I finansministeriets ekonomiska översikt behandlas utsikterna inom den nationella och internationella ekonomin samt den ekonomiska politiken och den offentliga ekonomin.

Realekonomin

Det råder fortfarande högkonjunktur inom världsekonomin, men tillväxttakten är inte längre lika snabb. Den finländska ekonomins tillväxt avtar till 1,7 procent 2019. Inom de närmaste åren stöds den ekonomiska tillväxten framför allt av den inhemska efterfrågan och utrikeshandeln. Hushållens konsumtions- efterfrågan begränsas dock av den långsammare tillväxten i hushållens disponibla realinkomster. Tillväxten när det gäller investeringar förväntas bli långsammare 2019. Detta beror i synnerhet på att antalet nya byggprojekt har börjat minska. Eftersom bruttonationalprodukten växer i relativt snabb takt upprätthålls efterfrågan på arbetskraft och sysselsättningen tilltar. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka till 6,9 procent och sysselsättningsgraden beräknas stiga till 72,4 procent 2019. I tabell 1 anges de viktigaste prognossiffrorna för åren 2016–2019.

Den offentliga ekonomin

Den finländska ekonomin fortsätter klart att växa, och underskottet i de offentliga finanserna har minskat under de senaste åren tack vare den ekonomiska tillväxten. De anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om har också stärkt det finansiella saldot.

I och med att det goda konjunkturläget fortsätter kommer det finansiella saldot att utvecklas i samma takt under de närmaste åren, och den offentliga ekonomin kommer så gott som i balans 2019. Den offentliga sektorns skuld i förhållande till bruttonationalprodukten sjunker under 60 procent 2018.

Vid ingången av nästa årtionde är den offentliga ekonomin trots allt i en svag ställning. Formellt fortsätter skuldsättningen trots högkonjunkturen, och skuldnivån är redan färdigt på en hög nivå när nästa konjunkturedgång börjar. De strukturella faktorer som belastar de offentliga finanserna skapar ett tryck på de offentliga finanserna även på 2020-talet. Till följd av den åldrande befolkningen skapas det ett tryck på en ökning av såväl pensionsutgifterna som utgifterna för vård och omsorg. I tabell 2 presenteras de centrala parametrarna för den offentliga ekonomin 2016–2019.

Tabell 1. Samhällsekonomin utveckling 2016–2019
Prognos, september 2018

	2016*	2017*	2018**	2019**
BNP:s värde, mrd euro	216	224	234	242
BNP, volymförändring, %	2,5	2,8	3,0	1,7
Arbetslöshetsgrad, %	8,8	8,6	7,4	6,9
Sysselsättningsgrad, %	68,7	69,6	71,7	72,4
Konsumentprisindex, förändrings-%	0,4	0,7	1,1	1,4
Lång ränta, 10 år, %	0,4	0,6	0,8	1,2

* Preliminär uppgift

** Prognos

Tabell 2. Den offentliga ekonomins centrala nyckeltal enligt nationalräkenskaperna, % av BNP
Prognos september 2018

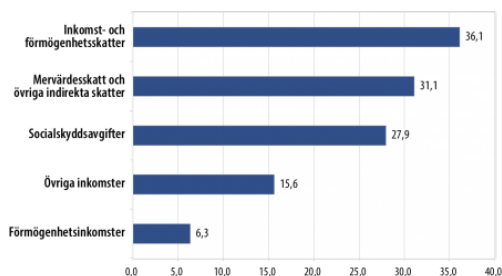
% av BNP	2016*	2017*	2018**	2019**
Skatter och socialskyddsavgifter	44,0	43,3	42,2	42,1
Offentliga samfundens utgifter	55,9	54,0	52,6	51,9
Offentliga samfundens nettokreditgivning	-1,7	-0,7	-0,7	-0,1
- Statsförvaltningen	-2,7	-1,8	-1,5	-0,7
- Lokalförvaltningen	-0,4	-0,1	-0,5	-0,3
- Arbetspensionsfonderna	1,1	0,9	0,9	0,9
- Övriga socialskydds-fonder	0,2	0,3	0,4	0,1
Offentliga samfundens bruttoskuld	63,0	61,3	59,9	59,1
Statsskulden ¹⁾	47,4	47,3	46,0	45,3

* Preliminär uppgift

** Prognos

1) FM:s ekonomiska avdelnings prognos om statsskulden avviker från det budgeterade bl.a. på grund av att inkomstprognoserna uppdaterats

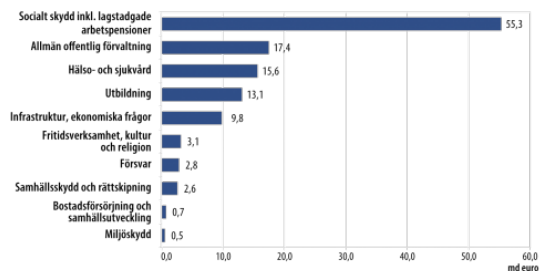
Utöver de ekonomiska konjunkturerna återspeglas den offentliga ekonomins struktur i de belopp som flutit in hos de offentliga samfundens och i fördelningen av utgifterna. Av figur 2 framgår det att merparten av de offentliga samfundens inkomster 2016 togs ut som inkomst- och förmögenhetsskatt samt indirekta skatter.

Källa: Statistikcentralen

Figur 2. De offentliga samfundens inkomster året 2016, md euro

Merparten av de offentliga samfundens utgifter utgörs av utgifterna för sociala förmåner, vilket framgår av figur 3. Sådana utgifter är bl.a. pensioner, arbetslöshetsförmåner och familjeförmåner samt stöden för sjukdomstid, stöden för boende och stöd som förebygger social utslagning.

Källa: Statistikcentralen, nationalräkenskaperna

Figur 3. De offentliga samfundens utgifter enligt användningsändamål (COFOG) år 2016, md euro

I tabell 3 åskådliggörs den genomsnittliga storleksklassen av kostnaderna för undervisnings- och bildningsväsendet samt social- och hälsovårdstjänsterna. Av tabellen framgår t.ex. att de kostnader för grundläggande yrkesutbildning per elev som orsakas den offentliga ekonomin var högst 2016 jämfört med de övriga utbildningsformerna.

Tabell 3. Genomsnittliga kostnaderna för vissa offentliga tjänster år 2016

	euro	
Undervisnings- och bildningsväsendet		
Grundläggande utbildning	9 016,0	/elev
Gymnasieutbildning	7 661,0	/studerande
Grundläggande yrkesutbildning	11 160,0	/studerande
Yrkehögskoleutbildning	8 035,0	/studerande
Budgetfinansiering av universitetsutbildning	8 985,0	/studerande
Allmänna bibliotek	3,6	/län
Socialtjänsterna		
Barnens dagvård ¹⁾	86,0	/vårddag
Vård vid äldreomsorg ²⁾	152,0	/vårddag
Hälsovårdstjänsterna		
Primärvård		
- Hälsocentralbesök ³⁾	80,1	/besök
- Bäddavdelningsvård	280,0	/vårddag
- Tandvård	88,3	/besök
Specialiserad sjukvård		
- Specialiserad somatisk sjukvård ⁴⁾	1 141,9	/vårddag

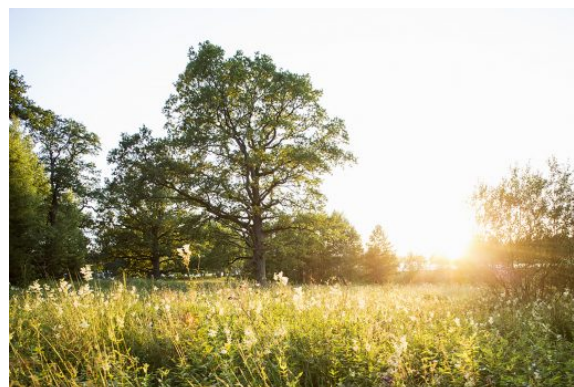
1) Inkluderar dagvård på del- eller heltid som kommunen betalar. Antalet vårddagar har viktats för deltids- och heldagsvården så att för vårddagar inom deltidsvård användes viktcoefficienten 0,6 och för vårddagar inom heldagsvård coefficienten 1.

2) Baserar sig på kostnaderna i de sex största kommunerna.

3) Omfattar alla besök, inkl. rådgivning, fysioterapi osv. Kostnaden för ett läkarbesök inom primärvården är i genomsnitt 51,10 euro/besök.

4) Omfattar vård på bäddavdelning och dagkirurgi

Källor: Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Statistiken för Finlands allmänna bibliotek och Statistikcentralen.

3 Regeringens finanspolitiska linje

Statsminister Juha Sipiläs regering stakar ut linjerna för sin finanspolitik i regeringsprogrammet (<http://valtioneuvosto.fi/sv/sipila/regeringsprogrammet>). Regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. Målet är att den offentliga ekonomins skuldsättning i relation till BNP bryts före utgången av valperioden, och att vi fr.o.m. 2021 inte längre ska leva på kredit.

Utöver de finanspolitiska målen har regeringen ställt som mål att sysselsättningsgraden stiger till 72 procent och antalet sysselsatta ökar med 110 000 personer under regeringsperioden. I ljuset av de nuvarande prognoserna håller dessa sysselsättningsmål på att nås. Måluppfyllelsen underlättas av det goda konjunkturläget. Den snabbt ökande sysselsättningen har ökat skatteinkomsterna och den minskade arbetslösheten har minskat arbetslöshetsutgifterna.

Regeringen har understött en hållbar ekonomisk tillväxt och sysselsättningsökning med strukturella reformer. Det konkurrenskraftsavtal som trädde i kraft 2017 hade som mål att öka efterfrågan på arbetskraft. Avtalet har förbättrat konkurrenskraften hos finländska företag. Utbudet på arbete har i sin tur stärkts bl.a. genom att man har avvecklat flitfällor och ökat arbetskraftens rörlighet samt reformerat systemet för utkomstskydd för arbetslösa och arbetskraftsservicen. Regeringen har samtidigt hållit fast vid regeringsprogrammet riktlinje att löntagarnas beskattning inte ska skärpas.

En hörnsten i regeringens ekonomiska politik är att hållbarhetsunderskottet ska täckas. Hållbarhetsunderskottet beräknades i början av regeringsperioden uppgå till ca 10 miljarder euro enligt nivån för 2019. De omedelbara anpassningsåtgärderna enligt regeringsprogrammet har tagits in i ramen för statsfinanserna och de ingår med avseende på 2019 i budgetpropositionen. I och med de omedelbara anpassningsåtgärderna har man i fråga om åtgärdshelheten på 10 miljarder euro uppnått ca 4 miljarder euro, men osäkerhetsfaktorer ingår i fråga om effekterna av åtgärder som är beroende av kommunernas beslut samt konsekvensbedömningarna av vissa åtgärder. Landskaps- och vårdreformen samt övriga åtgärder i syfte att reformera den offentliga förvaltningen kan, om de är framgångsrika, stärka de offentliga finanserna med 4 miljarder euro på lång sikt.

För att konkretisera målet i fråga om skuldsättningen har regeringen ställt upp mål för saldot i den offentliga ekonomin som gäller saldot för staten, lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna under regeringsperioden samt det sammanlagda strukturella saldot för de offentliga samfunden på medellång sikt. I tabell 4 beskrivs de mål och regler som styr Finlands finanspolitik, och de jämförs också med finansministeriets prognos. I ljuset av prognosen kommer den offentliga sektorns sektorspecifika mål för det strukturella saldot att nås. Lokalförvaltningen och socialskyddsfonderna uppnår de mål som satts upp för dem och också statsförvaltningen kommer nästan upp till de uppställda målen.

Tabell 4. Mål och regler som styr Finlands finanspolitik

Den offentliga ekonomins sektor	Variabel	Målsättning 2019, % av BNP	Prognos för 2019, % av BNP
Regeringens målsättningar för det finansiella saldot under valperioden			
Staten	Underskott	högst -0,5 %	-0,7 %
Lokalförvaltningssektorn	Underskott	högst -0,5 %	-0,3 %
Socialskyddsfonderna			
- Arbetspensionsfonderna	Överskott	ca 1,0 %	0,9 %
- Övriga socialskyddsfonder	Finansiell balans	ca 0,0 %	0,1 %
Offentliga ekonomin	Skuld	skuldkvot år 2019 < år 2018	59,1 %
EU-bestämmelserna			
Offentliga ekonomin	Underskott	högst -3 %	-0,1 %
	Skuld*	högst 60 %	59,1 %
	Målsättningen för det strukturella finansiella saldot på medellång sikt (MTO)**	-0,50 %	-0,7 %

* Vid tolkningen av EU:s skuldbestämmelse beaktas även bl.a. skuldsänkningens historiska och framtida hastighet.
 ** Stabilitets- och tillväxtpakten förpliktar EU-länderna till att fastställa ett medelfristigt mål för det strukturella underskottet inom den offentliga ekonomin (MTO). I Finland är det medelfristiga målet 0,5 procentens underskott i förhållande till BNP. Finland beviljades våren 2017 flexibilitet på sammanlagt 0,6 procent i förhållande till BNP i enlighet med strukturreforms- och investeringsklausulerna i stabilitets- och tillväxtpakten. Syfte med detta var att genomföra reformer som bidrar till hållbara offentliga finanser och EU:s samfinansierade investeringsprojekt. Regeringen har som mål att nå det medelfristiga målet 2019. Ytterligare information finns i avsnitt 3 i allmänna motiveringen till budgetpropositionen.

särskilt stabilitets- och tillväxtpakten, som förpliktar medlemsstaterna att upprätthålla balans inom de offentliga finanserna och undvika alltför stor skuldsättning.

Uppställandet av mål för Finlands offentliga ekonomi styrs också av EU-bestämmelser,

4 Hållbar utveckling

Det globala handlingsprogrammet för hållbar utveckling, Agenda 2030, antogs vid FN:s toppmöte 2015. Handlingsprogrammet sätter upp gemensamma mål för en hållbar utveckling för alla FN:s medlemsländer. I Finland har statsrådet på basis av handlingsprogrammet utarbetat en redogörelse i vilken anges de fokusområden och åtgärder som är viktiga för det nationella genomförandet och som ska förbättra läget för hållbar utveckling i Finland i ekonomiskt, socialt och miljömässigt hänseende. Regeringens nationella genomförande av Agenda 2030 bygger på två fokusområden. Dessa är *ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland* samt *ett jämlikt, jämställt och kompetent Finland*. I avsnitt 6 i allmänna motiveringen till budgetpropositionen behandlas hållbar utveckling närmare.

Figur 4. Målen för handlingsprogrammet för hållbar utveckling (Agenda 2030) (Sustainable Development Goals, SDG)

4.1 Anslag

I samband med beredningen av budgetpropositionen för 2019 har det i budgetpropositionen identifierats de anslag som ska främja målen för redogörelsens fokusområde ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland. Dessa anslag presenteras i tabellerna 5–7 och de har grupperats enligt de centrala åtgärder som anges i redogörelsen. Med dessa anslag främjas bl.a. en välmående miljö och natur, den biologiska mångfalden, minskas utsläppen, främjas bioekonomiska lösningar samt utvecklas Finland i riktning mot ett koldioxidsnålt samhälle. Anslagen anvisas särskilt för arbets- och näringsministeriets, jord- och skogsbruksministeriets, kommunikationsministeriets, miljöministeriets och utrikesministeriets förvaltningsområden.

Tabell 5. Ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland, åtgärd 1.1 och 1.2 i redogörelsen

1.1 En energi- och klimatstrategi börjar genomföras		Budget 18	Budget-	
1.2 En klimatpolitisk plan på medellång sikt bereds och genomförs		mm euro	proposition	
			19 mm euro	
KM	31.10.35	Statsunderstöd för byggandet av västmetron	31,5	12,0
	31.10.36	Statsunderstöd för spårsvägsprojekt	16,1	25,1
	31.20.40	Skröttingspremie för fordon	8,0	0,0
	31.20.42	Stöd för anskaffning av eldrivna personbilar samt stöd för gas- och etanolinvesteringar av personbilar	6,0	6,0
	31.30.63	Köp och utvecklande av kollektivtrafikfjästanter* (exkl. upphandling av flygtrafik och traiken i Kvarken)	88,7	87,5
ANM	32.20.28	Främjande av materialeffektiviteten	0,4	0,4
	32.50.64	EU-medfinansiering och statlig medfinansiering i EU:s strukturfinansieringsprogram, program för samarbete vid de yttre gränserna och andra program inom sammanhållningspolitiken* (Det har överenskommit att under programperioden 2014–2020 ska 25 % av ERUF-finansieringen användas till det särskilda målet koldioxidintitet i strukturfinansieringsprogrammet)	52,0	58,0
	32.60.20	Främjande av energieffektivitet och användning av förnybar energi	3,5	3,4
	32.60.40	Energistöd (Energistödet är en del av den ekonomiska styrning som syftar till att styra energisystemet mot effektivare lösningar som är optimala med tanke på klimatet och miljön)	57,7	47,3
	32.60.44	Produktionsstöd för förnybar energi	314,1	261,4
	32.60.45	Investeringsstöd för förnybar energi och ny energiteknik	40,0	0,0
	32.60.47	Främjande av infrastrukturen för eltrafik och för användning av biogas i traiken	3,0	3,0
MM	35.10.22	Vissa utgifter för miljövärd* (Klimatpaketet och klimatprojektet)	1,5	1,5
	35.10.61	Främjande av vatten- och miljövärd* (Programmet för träbyggnad)	2,2	2,0
	35.20.52	Understöd för främjande av sådan infrastruktur i bostadshus som krävs för äldre transport	1,5	1,5
		Sammanlagt	626,2	509,1

* Endast den upptagna andelen av anslagen under momentet hänförs sig till målet "ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland"

Tabell 6. Ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland, åtgärd 1.3 i redogörelsen

1.3 Hållbara bioekonomi- och cleantech-lösningar skapas		Budget 18 miljoner euro	Budget- proposition 19 miljoner euro
JSM	30.10.40 Start- och investeringsbidrag till jordbruket* (Investeringar som främjar miljöns tillstånd och förnybar energiproduktion)	95,0	102,8
	30.10.64 EU-medfinansiering och statlig medfinansiering för den regionala och lokala landsbygdsutvecklingen* (Programmet för utveckling av landsbygden innehåller även projekt som hänför sig till miljö och klimat)	157,5	157,5
	30.20.41 EU-inkomststöd och EU-märknadsstöd*	157,5	157,5
	30.20.43 Miljöåtgärder, ekologisk produktion, rådgivning och icke-produktiva investeringar	290,7	290,7
	30.20.47 Utvecklande av livsmedelsketjan* (Kunde av efterfrågan på inhemsk livsmedel och främjande av exporten)	0,5	0,3
	30.20.61 Överföring till gårdsbrukets utvecklingsfond* (Investeringsskrid som syftar till att förbättra åkarnas produktionskänslighet, produktionshygien och djurens välbefinnande)	6,7	0,0
	30.40.22 Främjande av naturresurser- och bioekonomi	14,9	6,0
	30.40.31 Stöd för vattenhållnings- och fiskeriprojekt	8,5	4,6
	30.40.44 Stöd för trygghet av viltproduktionsens utåthållighet	56,2	56,2
	30.40.45 Främjande av vildens av skogsnatur	5,0	5,0
ANM	32.20.43 Stöd för kommersialisering av cleantech-lösningar och bioekonomiska lösningar samt innovationer Stöd för kommersialisering av cleantech-lösningar och bioekonomiska lösningar samt innovationer	49,3	0,0
MM	35.10.21 Vissa utgifter för naturvård*	1,2	1,4
	35.10.22 Vissa utgifter för miljövärd* (Främjande av skyddet av Östersjön och vattenåtgärder)	7,0	9,0
	35.10.52 Fastställda offentliga förvaltningsuppgifter* (Projektet varar 4,2 naturår)	1,7	1,2
	35.10.61 Främjande av vatten- och miljövärd* (Genomförande av vatten- och havsförvaltningsplanerna)	4,4	12,0
	35.10.63 Utgifter för förvarv av ersättning för naturskyddsområden*	20,0	20,0
	Sammanlagt	728,1	681,0

* Endast den upptagna andelen av anslagen under momentet hänförs sig till målet "ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland"

Tabell 7. Ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland, åtgärderna 1.4, 1.5, 1.6 och 1.9 i redogörelsen

1.4 En färdplan för kretsloppsekonomi införs i samarbete med olika genomförande instanser		Budget 18 miljoner euro	Budget- proposition 19 miljoner euro
ANM	32.20.44 Investering- och utvecklingsstöd för den cirkulära ekonomin Desutom stöds åtgärd 1.4 om cirkulär ekonomi med finansiering från Business Finland, dvs. med anslag under moment 32.20.40, 32.20.43 och 32.20.83.	2,0	2,0
1.5 Andelen hållbara offentliga upphandlingar utökas i statsförvaltning och kommuner			
ANM	32.20.42 Utvecklande av tillväxtekosystem och innovativ offentlig upphandling*	4,0	4,0
1.6 Stöd för innovativ hållbar utveckling			
UM	24.30.66 Egentligt utvecklingspartnerskap* (Stöd till FN:s laboratorier för teknisk innovation samt stöd till FN:s barnfond och FN:s befolkningsfunds innovationsfonder)**	4,5	4,5
ANM	32.20.40 Stöd för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet*	120	121,2
	32.20.83 Lån för forsknings- och innovationsverksamhet*	75,0	75,0
	Sammanlagt	199,5	200,7
1.9 Koldioxidneutralitet och resurssmart främjas globalt			
UM	24.30.66 Egentligt utvecklingspartnerskap* (Omfattar projekt som syftar till livsmedelstrygghet, tillgången till vatten och energi samt hållbar omställning av naturresurser)	144,0	150,0
	24.30.88 Hjälpning av Finlands (Fonden för industriellt samarbete Abi kapital)* (Klimatprojekt)	6,0	6,0
	24.30.89 Finansinvesteringar inom utvecklingspartnerskap* (Klimatprojekt)	78,0	130,0
	24.90.67 Utgifter för samarbete som omfattas av den internationella klimatkonventionen	0,1	0,1
	24.90.68 Samarbete i Östersjöområdet, Barentsregionen och den arktiska regionen		1,5
	Sammanlagt	228,1	296,6
	SAMMANLAGT (tabellerna 5-7)	1 787,9	1 691,4

* Endast den upptagna andelen av anslagen under momentet hänförs sig till målet "ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland"

Målen för koldioxidneutralitet och resurssmart främjas med sammanlagt ca 1,7 miljarder euro i budgetpropositionen för 2019. Minskningen från 2018 är ca 95 miljoner euro, vilket huvudsakligen beror på de spetsprojekt som avslutas vid utgången av 2018. Den regering som tar vid efter riksdagsvalet 2019 bestämmer om eventuella ändringar i anslagsnivåerna.

Den största åtgärdshelheten är skapandet av bioekonomiska lösningar och cleantech-lösningar som nämns i tabell 6. För detta föreslås ett anslag på 681 miljoner euro för 2019. Den största andelen av denna summa,

290,7 miljoner euro, består av miljöersättningar, ekologisk produktion, rådgivning och icke produktiva investeringar. En annan betydande åtgärdshelhet är genomförandet av energi- och klimatstrategin, som presenteras i tabell 5, och genomförandet av den klimatpolitiska planen på medellång sikt. För det föreslås ett anslag på sammanlagt 509,1 miljoner euro. Av summan anvisas 261,4 miljoner euro för produktionsstödet för förnybar energi.

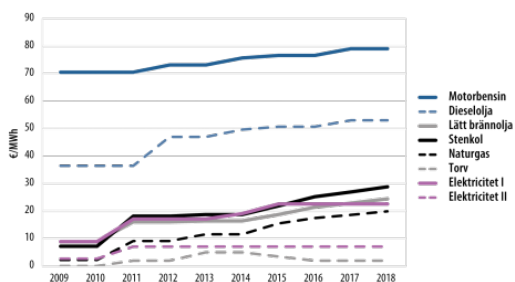
Andra separata betydande anslag är köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (87,5 miljoner euro), finansiering av den regionala och lokala landsbygdsutvecklingen (107 miljoner euro), miljöanpassningsstöd (157,5 miljoner euro), stöd för forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet i fråga om hållbar utveckling (121,2 miljoner euro) samt projekt inom utvecklingspartnerskapet för att främja bl.a. livsmedelstryggheten och en hållbar användning av naturresurser (159 miljoner euro).

4.2 Skatter

I budgetpropositionen ingår flera skatter som kan anses främja målen för fokusområdet ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland. Dessa är framför allt energiskatterna, fordonsskatten, bilskatten, punktskatten på vissa dryckesförpackningar samt avfallsskatten. Även om skatterna kan anses vara skatter som är förenliga med målen för hållbar utveckling, kan i dem även ingå med målen såväl förenliga som icke-förenliga enskilda beskattningsstrukturer.

Det samlas in energiskatter på trafikbränslen, arbetsmaskin- och uppvärmningsbränslen samt el. Utöver skatteinkomsterna stärker energiskatterna incitamenten för energief-

fektivisering och produktion av energi med mindre utsläpp. I figur 5 åskådliggörs utvecklingen av skattenivån på vissa bränslen och el 2009–2018. Av figuren framgår att skattenivåerna på bränslen och el har höjts stegvis fr.o.m. 2011, med undantag för skatten på torv, vars skattenivå under perioden både har höjts och sänkts. År 2011 genomfördes en nationell energiskattereform genom vilken den liter- eller viktbaserade punktskatten på bränslen ändrades till en energiinnehållsskatt som baserar sig på bränslets energiinnehåll och till en koldioxidskatt som baserar sig på specifika koldioxidutsläpp vid förbränning av bränslen. I beräkningsgrunden för skatten började man också beakta de lokala utsläppen vid förbränning av bränslen.

Figur 5. Utvecklingen av skattenivåerna på bränslen och elektricitet 2009–2018, euro/megawattimme

Till energiskatterna i budgetpropositionen för 2019 hänför sig ändringar som kan anses vara i linje med målen för fokusområdet ett koldioxidneutralt och resurssmart Finland. Styrningen av utsläppen från kombinerad produktion av el och värme utökas. Beskattningen av arbetsmaskin- och uppvärmningsbränslen skärps och ändras så att det i beräkningen av koldioxidskatten på bränslen beaktas utöver växthusgasutsläppen från förbränningen av bränslet även växthusgasutsläppen under bränslets livscykel. Detaljerna i 2019 års skatteändringar har ännu inte klarnat till alla delar, men skattenivåerna kommer att stiga från 2018.

Fordonsskatten och bilskatten fastställs delvis på basis av utsläpp, då de ökar kostnaderna för anskaffning av bilar med höga utsläpp och sporrar således till transporter med mindre utsläpp. Punktskatten på vissa dryckesförpackningar styr dryckesförpackningarna till återvinning. Avfallsskatten är en styrande miljöskatt som har som mål att minska behandlingen av avfall på avstjälningsplatser och utöka återvinningen.

Utsläppsgraderingen av bilskatten har skärpts under denna regeringsperiod, och den sista skattesänkningen som gäller bilar med lägre utsläpp träder i kraft vid ingången av 2019. Sänkningen av fordonsskatten för skattedagarna efter ingången av 2020 kommer att minska intäkterna från fordonsskatten redan 2019. Skattesänkningen sänker kostnaderna för privatbilismen, men vilka konsekvenser sänkningen har för målen för en hållbar utveckling kan bedömas först när lagförslaget är färdigt.

4.3 Miljöskadliga stöd

Med miljöskadliga stöd avses stöd som leder till ökad nyttjandegrad i fråga om naturresurser och ökad belastning på miljön i företag eller branscher som stöds. Införandet av dessa stöd motiveras i allmänhet med andra orsaker än miljöskäl, eftersom de också kan ha positiva konsekvenser med avseende på andra politiska mål, som livsmedelsproduktion, regional ekonomi, sysselsättning och tillväxt. Dessa positiva konsekvenser ska beaktas vid bedömning av stöden.

I budgetpropositionen 2019 ingår sådana miljöskadliga stöd som kan identifieras framför allt i skattesystemet men också i anslagen. De skadliga stöd som behandlas i detta sammanhang baserar sig på tidigare utredningar.

(Maa- ja metsätalousministeriön toimialan tukien ympäristövaikutukset 2012, miljökonsekvenser av stöd inom jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde, 2012; Ympäristön kannalta haitalliset tuet, 2013, miljöskaadliga stöd, 2013; Rakennepoliittisen ohjelman valmistelu 2013, beredningen av det strukturpolitiska programmet 2013; Luonnon monimuotoisuudelle haitalliset tuet, 2015, stöd som är skadliga för den biologiska mångfalden 2015.)

I skattesystemet ingår skatteutgifter, dvs. avvikelser från den skattestruktur som anses vara den normala. De största miljöskaadliga stöden bland skatteutgifterna är de skattesatser för diesel, arbetsmaskiner, torv och för el inom industri och växthus som är lägre än normen och hör till energibeskattningen, skatteåterbäringen till energiintensiva företag och återbäringen av energiskatt inom jordbruket. När det gäller anslagen kan bl.a. kompensationen av utsläppshandelns indirekta kostnader samt vissa jordbruksstöd klassificeras som miljöskaadliga stöd.

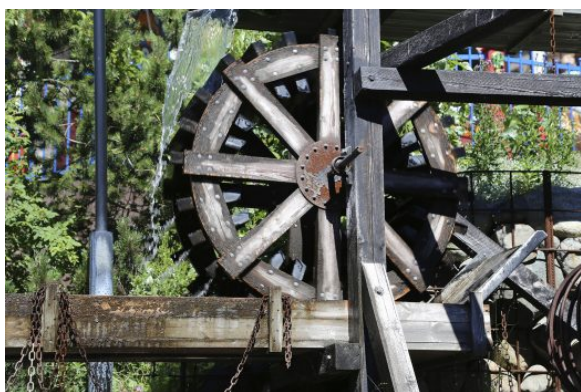
Beloppet av miljöskaadliga stöd i budgetpro-

positionen för 2019 uppskattas på basis av ovannämnda utredningar uppgå till ca 3,5 miljarder euro, vilket huvudsakligen består av olika skatteutgifter. De miljöskaadliga stöden riktas främst till tre sektorer: energisektorn, trafiksektorn och jordbrukssektorn. Av dessa är trafiksektorns andel störst, uppskattningsvis ca 1,4 miljarder euro, men stödbeloppen inom sektorerna är likväl mycket nära varandra. Inom såväl energi- som jordbrukssektorn är stödbeloppet något över 1 miljard euro.

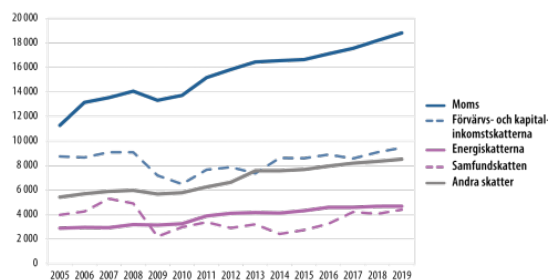
Det största enskilda miljöskaadliga stödet utgörs av den lägre skattesatsen för el inom industri och växthus, som uppskattas till ca 600 miljoner euro 2019. Inom trafiksektorn ligger stödbeloppen av den lägre skattesatsen för dieselbränsle, av avdraget för arbetsresekostnader och av den lägre skattesatsen för lätt brännolja som används i arbetsmaskiner alla mycket nära en nivå på ca 400 miljoner euro. Inom jordbrukssektorn utgörs det största enskilda stödet av kompensationsbidraget, som jämnar ut inverkan av skillnader i naturförhållandena. Beloppet uppgår till ca 548 miljoner euro.

5 Budgetpropositionen för 2019

Statens inkomster och utgifter granskas i avsnitt 4 och 5 i allmänna motiveringen och i detaljmotiveringen till statsbudgeten (<http://budjetti.vm.fi/indox/indexse.jsp>). Inkomstposterna behandlas enligt avdelning och de uppskattade anslagen enligt förvaltningsområde.

la. Under den pågående högkonjunkturen har avkastningen av samfundsskatten ökat kraftigt. Ökningen av inflödet av energiskatter har däremot varit svag trots att beskattningen stramats åt.

Figur 6. Statens skatteinkomstutveckling per skatteart 2005–2019, mn euro

Utgifter

5.1 Inkomster, utgifter, underskott och skuld

Inkomster

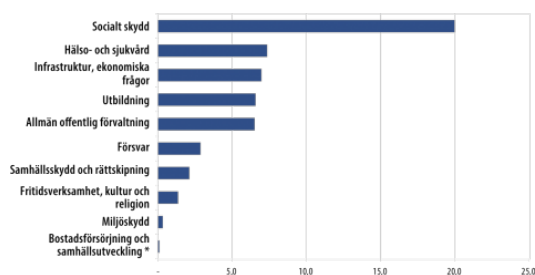
År 2019 uppskattas inkomsterna inom den statliga budgetekonomin (utan nettoupplåning) till ca 53,9 miljarder euro, varav skatteinkomsterna utgör ca 85 procent, dvs. 45,8 miljarder euro. Skatteintäkterna beräknas öka med 3,7 procent 2019.

I figur 6 granskas enbart skatteinkomsternas utveckling 2005–2019. Den återhämtning i ekonomin som inträdde 2016 har snabbat upp ökningen i skatteinkomster. Mervärdesskatten utgör staten största enskilda inkomstkäl-

Anslagen i budgetpropositionen uppgår enligt förslaget till 55,3 miljarder euro, vilket är ca 0,5 miljarder euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2018. Utgiftsnivån sjunker på grund av avslutade tidsbestämda spetsprojekt, anpassningsåtgärder enligt bilaga 6 till regeringsprogrammet och minskade utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa till följd av det förbättrade sysselsättningsläget. Spareffekten av flera åtgärder inom exempelvis basunderhållet av transportinfrastrukturerna (bustrafikledshållningen), centraliseringen av den specialiserade sjukvården i regionerna och omkostnaderna ökar 2019. De anpassningsåtgärder som redovisas i bilaga 6 till regeringsprogrammet minskar statens utgifter med ca 0,3 miljarder euro jämfört med 2018. Dessutom förbättras budgetbalansen

på grund av att inga indexhöjningar görs. Utgiftsnivån höjs bl.a. på grund av lagstadgade och avtalsbaserade höjningar, såsom exempelvis löneförhöjningarna enligt statens tjänste- och arbetskollektivavtal som man enades om på våren, och på grund av vissa automatiska faktorer, såsom ökningen av de åldersrelaterade statliga pensionsutgifterna.

På vilket sätt anslagen, dvs. de statliga utgifterna, anvisas för olika användningsändamål beror på politiska beslut, ekonomiska strukturer och konjunkturer. År 2019 anvisas den mest betydande delen av anslagen i budgetpropositionen till social trygghet (36 %). Figur 7 visar de användningsområden som finska staten anvisar anslag 2019 i enlighet med regeringens proposition.

* Merparten av de utgifter som hänförs till stödande av bostadsproduktionen finansieras med medel ur bostadsfonden, som står utanför statsbudgeten. Dessutom ingår de direkta bostadsbidragen i utgifterna för socialt skydd.

Figur 7. Anslagen i budgetpropositionen för 2019 enligt användningsändamål (COFOG), md euro

En del av de inkomster som ingår i statsbudgeten kommer från Europeiska unionen, men samtidigt betalar finska staten också avgifter till EU. På statsfinansiell nivå uppskattas att Finland 2019 kommer att betala cirka 2,1 miljarder euro till EU:s budget och till Europeiska utvecklingsfonden. Finlands betalningar ökar med 205 miljoner euro jämfört med budgeten för 2018. Från EU:s budget beräknas inflyta inkomster på ca 1,2 miljarder euro, vilket är 143 miljoner euro mer än vad som beräknas inflyta 2018. Förhållandet mellan EU-inkomster och utgifter i statsfinanserna åskådliggörs i tabell 8. I enlighet med EU:s

budget för 2019 ska EU-medel anvisas för verksamhet som svarar på utmaningar som hänför sig till migrationen och flyktingskap, för verksamhet som förbättrar EU-medborgarnas säkerhet och för tilläggssatsningar på strategiska investeringar och hållbar tillväxt.

Tabell 8. Sammandrag av betalningarna mellan staten och EU 2017–2019, mn euro

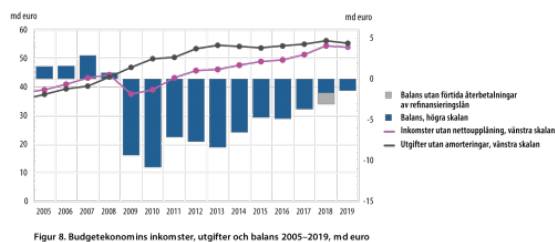
Utgifterna inom statsfinanserna	Bokslut 2017	Budgeten 2018	Budgetproposition 2019
Budgetekonomin			
Momsavgiften	274	285	301
BNI-avgiften	1 360	1 457	1 610
Finansiering av rabatten till Förenade kungariket	164	139	149
EU-AVGIFTER SAMMANLAGT	1 798	1 881	2 069
Europeiska utvecklingsfonden	60	57	74
Sammanlagt	1 858	1 938	2 143
Inkomster inom statsfinanserna	Bokslut 2017	Budgeten 2018	Budgetproposition 2019
Budgetekonomin			
Jordbruksstöd	537	537	537
Landsbygdsutveckling	314	230	420
Strukturpolitiskt stöd	—221	240	200
Uppbördsprovision för tullar m.m.	35	36	37
Övriga inkomster	41	53	45
Fondekonomin			
Interventionsfonden	0	0	0
Gårdsbrukets utvecklingsfond	0	0	0
Sammanlagt	1 149	1 096	1 239
Tullar samt jordbruks- och sockeravgifter som tagits ut för EU	174	178	183

Underskott

Budgetpropositionen för 2019 uppvisar ett underskott på ca 1,4 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Underskottet minskar något jämfört med det underskott som budgeterats för 2018, med beaktande av den redan godkända tilläggsbudgeten. Underskottet i budgeten för 2018 minskar till följd av de refinansieringslån som i förtid betalats tillbaka till staten. Utan dessa förtida återbetalningar hade underskottet 2018 enligt uppskattning uppgått till 3,2 miljarder euro.

Enligt de begrepp som används i nationalräkenskaperna uppskattas underskottet i statsfinanserna 2019 vara ca 0,7 procent i relation till bruttonationalprodukten. Statens budgetekonomi har uppvisat ett underskott sedan

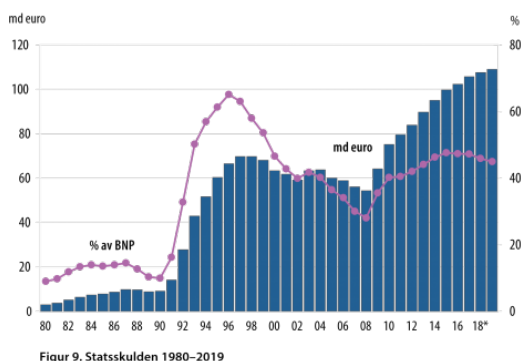
2009. Situationen åskådliggörs i figur 8.

Figur 8. Budgetekonomins inkomster, utgifter och balans 2005–2019, md euro

Skuld

Statsskulden, inklusive skulden inom fondekonomin, beräknas vara ca 109 miljarder euro i slutet av 2019, vilket är ca 45 % i relation till bruttonationalprodukten. Av figur 9 framgår att statsskulden närapå har fördubblats under de senaste tio åren.

Figur 9. Statsskulden 1980–2019

5.2 Plock ur skatte- och anslagsbesluten i budgetpropositionen för 2019

ÄNDRINGAR I SKATTEGRUNDERNA

Största delen av ändringarna av beskattningsgrunderna enligt regeringsprogrammet

genomfördes redan 2016—2018. Centrala åtgärder har varit att lindra beskattningen av arbete och att strama åt punktskatterna och fastighetsbeskattningen.

Genomförandet av de ändringar enligt regeringsprogrammet som träder i kraft stegvis fortsätter nästa år: tobaksaccisen skärps, bilbeskattningen lindras och ränteavdraget för bostadslån minskar.

Beskattningen av förvärvsinkomster lindras med betoning på låginkomsttagare genom att höja grundavdraget, arbetsinkomstavdraget och pensionsinkomstavdraget vid stats- och kommunalbeskattningen. Med beaktande av alla skattetagare är den sammanlagda effekten av detta på årsnivå 130 miljoner euro. I skattegrunderna för inkomstskatten på förvärvsinkomst görs dessutom en indexjustering så att beskattningen inte skärps till följd av utvecklingen av den allmänna inkomstnivån. Giltighetstiden för den nedre gränsen för den s.k. solidaritetsskatten fortsätter nästa år.

Det maximala beloppet av avdraget för bostad på arbetsorten höjs så att avdraget bättre stöder flytt på grund av arbete. Skattefriheten för kilometerersättningar för frivilligarbete utvidgas. De konsekvenser som ändringarna har för kommunernas skatteintäkter kompenseras i enlighet med regeringsprogrammet. Begränsningen av ränteavdragsrätten för företag skärps i och med att Finland genomför EU-direktivet mot skatteflykt.

Punktskatten skärps i syfte att kompensera de förluster av skatteintäkter som lättnaderna i inkomstbeskattningen medfört. Alkoholskatten höjs med 30 miljoner euro och punktskatten på läskedrycker med 25 miljoner euro. Beskattningen av uppvärmningsbränslen ändras så att bränslenas genomsnittliga livscykelutsläpp beaktas i beräkningsgrunderna

för bränslenas koldioxidskatt. Dessutom höjs torvskatten, och skatteutgiften för kombinerad produktion av el och värme ändras enligt vad som beslutats tidigare så att halveringen av koldioxidskatten ersätts med en sänkning av energiinnehållsskatten. Till följd av ändringarna ökar de skatteinkomster som inflyter av torv och andra uppvärmningsbränslen med 38 miljoner euro brutto. Fordonsskatten sänks med 50 miljoner euro för skattedagarna efter ingången av 2020. Detta kommer att minska skatteutfallet redan 2019.

DEN ALLMÄNNA OFFENTLIGA FÖRVALTNINGEN, inkl. utrikesförvaltningen

För statsrådets kansli föreslås ett anslag på 60 miljoner euro 2019 för utgifter för förberedelser inför och genomförandet av EU-ordförandeskapet. Finland är ordförande i Europeiska unionens råd 1.7–31.12.2019.

För åtgärdsprogrammet Sunda lokaler 2028 föreslås 0,7 miljoner euro 2019. Målet för åtgärdsprogrammet är att göra offentliga byggnader sundare och att effektivisera vården, behandlingen och rehabiliteringen av alla som lider av dåligt inomhusklimat.

Det föreslås 1,5 miljoner euro för den sanning- och försoningsprocess som gäller sa-

merna.

I anslaget för valutgifter föreslås ett tillägg på 7 miljoner euro för förrättande av 2019 års landskapsval i samband med europaparlamentsvalen.

För utrikesförvaltningen föreslås ett tillägg på 1,2 miljoner euro för återöppnande av beskickningen i Bagdad.

För förberedelserna inför landskaps- och social- och hälsovårdsreformen föreslås ett anslag på 211 miljoner euro för kostnaderna för den temporära förvaltningen och landskapen, förändringsledarskapet, utvecklande av informationssystem och informationsförvaltning och programändringar samt för inrättandet av landskapens gemensamma servicecenter och för centrens verksamhet.

Av statsandelen för den kommunala basservice- n allokeras 30 miljoner euro till att främja digitaliseringen av kommunerna. Dessutom reserveras 10 miljoner euro för att höja kommunernas statsandel enligt prövning.

FÖRSVARET

I försvarsmaktens anslag föreslås ett tillägg på 9,8 miljoner euro för tilläggsutgifter till följd av lagen om militär underrättelseverksamhet samt ett tillägg på 5,8 miljoner euro för en ökning av antalet anställda.

Under momentet för anskaffning av försvarsmateriel föreslås ett anslag på 260 miljoner euro för det inledande årets finansieringsandel inom projekt Flottilj 2020.

För utrustnings- och förvaltningsutgifter för militär krishantering föreslås 1,5 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. Tillägget föränleds i huvudsak av att OIR-insatsen i Irak och RS-insatsen i Afghanistan

planeras fortsätta.

DEN ALLMÄNNA ORDNINGEN OCH SÄKERHETEN

I polisens anslag föreslås ett tillägg på 18 miljoner euro för att trygga kärnverksamheten. Med finansieringen kan bl.a. antalet poliser bevaras på nuvarande nivå, dvs. sammanlagt ca 7 200. Dessutom föreslås ett tillägg på 2,5 miljoner euro för verksamhet med förortspoliser samt ett anslag på 3,3 miljoner euro för att öka antalet polistjänster särskilt inom glesbygdsområden.

För skyddspolisen föreslås ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro för utgifter till följd av lagstiftningen om civil underrättelseinhämtning, förutsatt att lagstiftningen träder i kraft 2019. För skyddspolisen föreslås dessutom ett tillägg på 2,5 miljoner euro för att säkerställa kärnverksamheten och verksamhetsförutsättningarna.

I anslagen för gränsbevakningsväsendet föreslås ett tilläggsanslag på knappt 2,4 miljoner euro för det behov av tilläggsresurser som följer av att Helsingfors-Vanda flygplats trafik över de yttre gränserna har ökat samt ett tillägg på 2 miljoner euro för att trygga kärnfunktionerna.

De utgifter som anknyter till asylsökande minskar med 25 miljoner euro jämfört med 2018. När det gäller migrationsutgifterna har som antagande använts en uppskattning om 4 000 asylsökande per år. Det beräknas att 10 500 personer omfattas av mottagningsverksamheten. Antalet kvotflyktingar hålls oförändrat vid 750 personer.

Uppgifterna i anslutning till ekonomi- och skuldrådgivning överförs till rättshjälpsbyråerna vid ingången av 2019. En satsning på

8 miljoner euro görs för att förbättra ställningen för överskuldssatta. Detta anslag anvisas bland annat för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning, rådgivning för gäldenärer inom utsökning och snabbare domstolsbehandlingar.

För Brottsförklaringsmyndigheten föreslås tilläggsfinansiering till ett belopp av sammanlagt 1,8 miljoner euro för komplettering av systemet med tilläggsförklaringsföreläsningar i samband med villkorligt fängelse samt minskning av risken för återfall i allvarliga våldsbrott.

OMRÅDEN SOM GÄLLER NÄRINGS- LIVET

Till arbets- och näringsbyråerna föreslås ett tillägg på 10,3 miljoner euro för att stödja aktiv jobbsökning och för att förbättra servicen för arbetssökande samt 10 miljoner euro för att ordna periodiska intervjuer.

Det föreslås att det högsta antalet personer som kan omfattas av den lönesubvention som betalas till bl.a. föreningar och stiftelser höjs från 3 000 till 4 000.

För Business Finland föreslås en bevillningsfullmakt till ett belopp av 344,4 miljoner euro, vilket är 73,6 miljoner euro mer än i den ordinarie budgeten för 2018. I omkostnaderna för Innovationsfinansieringsverket Business Finland föreslås ett tillägg på 8 miljoner euro som anvisas för programverksamhet och stärkandet av funktionerna i utlandet.

I syfte att stärka det inhemska batteriklustret föreslås för Geologiska forskningscentralen ett tillägg på 1 miljon euro för att utreda reserver och potentiella reserver av mineraler som används i batterier. Understödet för Teknologiska forskningscentralen VTT föreslås bli höjt med sammanlagt 10,4 miljoner

euro med anledning av kostnaderna för nedläggningen av forskningsreaktorn FiR1 och iståndsättningen av de högaktiva cellerna i Otsvängen 3, som VTT ansvarar för, samt med 7 miljoner euro för att stärka den strategiska forskningen.

Till snabbt genomförbara regionala projekt som ska stödja tillgången på kompetent arbetskraft i regionstäderna föreslås ett anslag på 3 miljoner euro. Även kommunerna och företagen i regionerna förbinder sig att delta i finansieringen av projekten.

Det föreslås att bevillningsfullmakten för energistöd höjs med 25 miljoner euro.

Systemet med skrotningspremie samt stödet för anskaffning av eldrivna personbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- eller etanoldrift fortsätter, och för detta föreslås anslag på sammanlagt 6 miljoner euro.

För basunderhållet av transportinfrastrukturerna (bastrofledshållningen) föreslås ett tillägg på 15 miljoner euro bl.a. för att minska underhållsskulden och för trafiksäkerheten. För att understödja underhåll och förbättring av enskilda vägar föreslås dessutom ett tillägg på 4 miljoner euro.

För att underlätta jordbrukets svåra lönsamhetsläge bl.a. till följd av de problem som torkan under vegetationsperioden 2018 har orsakat föreslås flera tilläggsanslag. För kompensationsersättningar föreslås ett tillägg på 27,5 miljoner euro 2019. Det föreslås att energiskatterna inom jordbruket 2019 ska återbäras till ett förhöjt belopp på 20 miljoner euro för 2018. Ytterligare satsningar föreslås också för främjandet av innovationer som gäller bioekonomi, främjande av livsmedelsexporten samt förbättring av ägostrukturen.

MILJÖSKYDDET

För genomförande av det nya programmet för effektiviserat vattenskydd reserveras 15 miljoner euro.

Genomförandet av handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (METSU) fortsätter. För uppdatering av inventeringen av vårdbiotoper föreslås 0,2 miljoner euro. Åtgärder för att stänga området vid Hitura-gruvan i Nivala fortsätter och för detta föreslås ett anslag på 16,3 miljoner euro.

BOENDE OCH SAMHÄLLSTJÄNST

För rekapitaliseringen av A-Kruunu Oy får användas medel ur Statens bostadsfond till ett belopp av 50 miljoner euro, vilket gör det möjligt att öka byggandet.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

I statlig finansiering till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå föreslås ett tillägg på 6 miljoner euro.

Programmet för influensavaccination utvecklas och utvidgas så att vaccinationen i fort-

sättningen erbjuds till alla barn från 6 månaders ålder till 6 års ålder. Det föreslås ett tillägg på 1 miljoner euro för anskaffning av vaccinationerna.

Avsikten är att ordnandet av studerandehälsovården för högskolestuderande ska överföras till Folkpensionsanstalten fr.o.m. 2021. Studenternas hälsovårdsstiftelse fortsätter som serviceproducent i hela landet och samtidigt utvidgas dess verksamhet till att omfatta också yrkeshögskolestuderande. För beredningen av reformen föreslås sammanlagt 3,0 miljoner euro för studenternas hälsovårdsstiftelse och 0,9 miljoner euro för FPA under åren 2019–2020.

REKREATIONS- OCH KULTUR- VERKSAMHET

Programmet Skolan i rörelse utvidgas till ett nytt program för studerande i andra stadiet, Studier i rörelse. För programmet föreslås finansiering till ett belopp av sammanlagt 2,8 miljoner euro 2019.

För att stärka förutsättningarna för elitidrotten bereder sig staten på att rekapitalisera den olympiafond som bildas genom att till fonden överföra statsägd aktieförmögenhet motsvarande högst 20 miljoner euro. Till fonden tillförs statligt kapital i samma proportion som privat kapital.

UTBILDNINGEN

Bland regeringens åtgärder för att främja kompetensen, forskningen och tillväxten föreslås det att Finlands Akademis fullmakt att bevilja understöd för vetenskaplig forskning höjs med 25 miljoner euro. För forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten i

yrkeshögskolorna föreslås ett tillägg på 5 miljoner euro.

För genomförande av den nya gymnasielagen och för utvecklande av kvaliteten på gymnasieutbildningen föreslås en ytterligare satsning på 10 miljoner euro. Genomförandet av gymnasiereformen inleds genom att man slopar begränsningarna i fråga om omtagning av prov inom studentexamen. För ändamålet föreslås 0,4 miljoner euro.

Reformen av den yrkesinriktade utbildningen förs vidare och reformen stöds genom tilläggsfinansiering på 15 miljoner euro.

Jämlikheten inom småbarnspedagogiken och större deltagande i småbarnspedagogik främjas. För anordnare av småbarnspedagogik föreslås ett anslag på 10 miljoner euro i understöd för positiv särbehandling.

Försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar utvidgas. För genomförande av utvidgningen föreslås ett tillägg på 5 miljoner euro.

För studiestödsutgifter föreslås ett tillägg på ca 8 miljoner euro på grund av att rätten till studiestöd utsträcks till personer som passerat läropliktsåldern, rätten till studiematerialstillägg utsträcks till studerande inom gymnasieutbildning och yrkesutbildning och på grund av att stödtiden under läsåret i gymnasieutbildning förlängs.

DEN SOCIALA TRYGGHETEN inkl. arbetspensionerna

För de arbetspensioner och ersättningar som staten betalar föreslås ett tillägg på 115 miljoner euro jämfört med året innan på grund av att pensionsvolymen ökat och på indexjusteringar av pensionerna.

Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa beräknas sjunka med ca 296 miljoner euro främst på grund av att arbetslöshetsgraden har sjunkit. Strävan är att ytterligare främja sysselsättningen genom att 20 miljoner euro anvisas för att förbättra incitamenten för att ta emot arbete. Dessutom främjas rätten för företagares familjemedlemmar att få inkomstrelaterat utkomstskydd för arbetslösa, och för detta ändamål föreslås 10 miljoner euro.

Det föreslås att pensionsstödet utvidgas så att det omfattar nya årsklasser. Enligt förslaget ska personer som har fyllt 60 år och varit arbetslösa i fem år kunna få stödet om de så vill. För pensionsstödet föreslås ett nettoanslag på 3 miljoner euro.

För FPA:s socialskyddsfonder föreslås ett tillägg på 3,5 miljoner euro för omkostnader som föranleds av genomförandet av aktiveringsmodellen inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Ställningen för adoptiv- och flerlingsfamiljer förbättras. För en justering av adoptionsbidraget till familjer som adopterar barn från utlandet anvisas 0,3 miljoner euro, och pappor i flerlingsfamiljer beviljas förlängd faderskapspenning.

Minimibeloppet av dagpenningar, dvs. sjuk- och föräldradagpenningen, rehabiliteringspenningen och specialvårdspenningen, föreslås bli höjda så att de motsvarar arbets-

marknadsstödet, varvid dagpenningarna stiger med 80,50 euro per månad. Kostnadseffekten av försöken för staten uppgår till ca 20 miljoner euro på årsnivå. Det föreslås 4,4 miljoner euro netto för slopande av karenstiden på 55 dagar för sjukdagpenningen.

För att stödja möjligheterna för unga som är i utsatt ställning att studera och få arbete föreslås att kriterierna för yrkesinriktad rehabilitering för unga lindras. Dessutom föreslås att till unga som omfattas av yrkesinriktad rehabilitering betalas rehabiliteringspenning i form av aktivitetsbaserad inkomst under hela den tid som rehabiliteringsbeslutet är i kraft. För ändringen föreslås ett tilläggsanslag på 3,6 miljoner euro för 2019.

I garantipensionen föreslås en höjning med ca 9 euro i månaden. Höjningen beräknas öka statens utgifter med 10 miljoner euro på årsnivå.

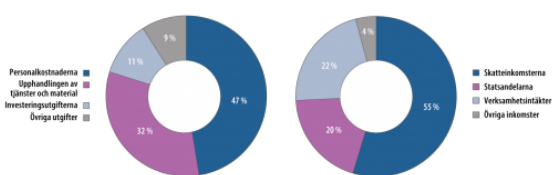
Genom ny lagstiftning som bereds blir det möjligt för frontveteranerna att få samma tjänster som stöder boende hemma som krigsinvaliderna får. För ändamålet föreslås ett tillägg på 40 miljoner euro för 2019.

5.3 Den kommunala ekonomin och landskapsreformen

Staten finansierar kommunernas verksamhet genom statsbidragssystemet med statsandelar och statsunderstöd. Staten kan inte påverka kommunernas utgifter direkt, utan de orsakas av dels de lagar som riksdagen stiftar, dels kommunernas egna beslut. Läget inom den kommunala ekonomin och effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin beskrivs närmare i kommunekonomiprogrammet och i avsnitt 8 i den allmänna motiveringen till budgetpropositionen.

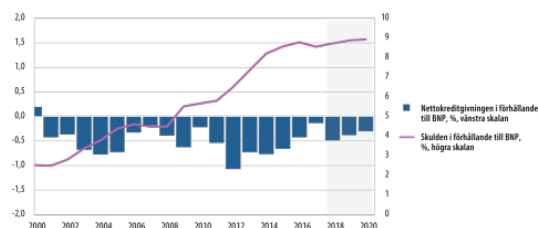
5.3.1 Inkomster, utgifter och finansiellt saldo för den kommunala ekonomin

År 2019 beräknas kommunerna få 55 procent av sina inkomster som skatteinkomster, 22 procent som verksamhetsintäkter, 20 procent som statsandelar och 4 procent som andra inkomster. Av kommunernas utgifter beräknas 47 procent bestå av personalkostnader, 32 procent av köp av tjänster och material, 11 procent av investeringsutgifter och 9 procent av andra utgifter. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter åskådliggörs i figur 10.

Figur 10. Fördelningen av kommunernas inkomster och utgifter år 2019, %

Enligt det mål för det strukturella saldot inom den kommunala ekonomin som regeringen ställt upp får lokalförvaltningens nettoutlåning enligt nationalräkenskaperna vara högst -0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten 2019. I ljuset av aktuella prognoser kommer detta mål att nås 2019. År 2019 beräknas underskottet i lokalförvaltningssektorn vara -0,3 procent i förhållande till totalproduktionen medan skulden beräknas vara 8,8 procent. I figur 11 åskådliggörs det hur underskottet och skulden utvecklas. Mer uppgifter om detta finns i kapitel 2.4 i finansministeriets Ekonomiska översikt hösten 2018.

Källa: Statistikcentralen, finansministeriet

Figur 11. Nettokreditgivningens och skuldens förhållande till BNP inom lokalförvaltningssektorn, %

Statens åtgärder inverkar på kommunernas inkomster och utgifter. I nettobelopp räknat försvagar statens åtgärder kommunernas ekonomi med cirka 254 miljoner euro 2019. Den försvagande effekten beror i första hand på den lagstadgade justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och på grund av att indexförhöjningen enligt regeringsprogrammet inte gjorts. Effekterna förmedlas till kommunerna genom de ändringar av kommunernas uppgifter, verksamhet och finansiering som riksdagen fattat beslut om. De mest betydande åtgärderna är justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och de åtgärder enligt bilaga 6 till regeringsprogrammet som minskar kommunernas utgifter (bl.a. centraliseringen av specialiserad sjukvård, reformen av kvalitetsrekommendationen för äldreomsorgen och utvecklingen av närstående- och familjevården). De effekter som statens åtgärder har på kommunerna specificeras närmare i avsnitt 8.3 i allmänna motiveringen till budgetpropositionen och i kapitel 2.2 i kommunekonomiprogrammet.

5.3.2 Landskaps- och vårdreformen

Genomförandet av landskaps- och vårdreformen flyttas till ingången av 2021. Regeringen har som mål att landskapsvalet ska hållas i maj 2019 så att landskapsfullmäktige kan inleda sin verksamhet i augusti samma år.

Landskapen kommer emellertid att inrättas så snart lagarna träder i kraft. Avsikten är att landskapens temporära förvaltning ska leda beredningen av landskapens förvaltning och verksamhet till dess att de invalda landskapsfullmäktige inleder sin mandatperiod. Ordnandet av social- och hälsovårdstjänster samt ansvaret för skötseln av uppgifter inom andra förvaltningsområden överförs till landskapen fr.o.m. 2021.

För beredningen av reformens genomföran-

de reserveras det statlig budgetfinansiering till ett belopp av ca 211 miljoner euro 2019. Finansieringen används till att täcka kostnaderna för de förberedande åtgärderna och den temporära förvaltningen, planera och genomföra riksomfattande informationssystemlösningar samt till att inrätta gemensamma servicecenter för landskapen. Med finansieringen genomför man regionalt och riksomfattande förändringsledarskap och beredningen av reformens genomförande även i statsrådet.

6 Sammandrag

I denna publikation har man granskat budgetpropositionen för 2019. Granskningen av anslagen som hänför sig till hållbar utveckling har ytterligare utvidgats.

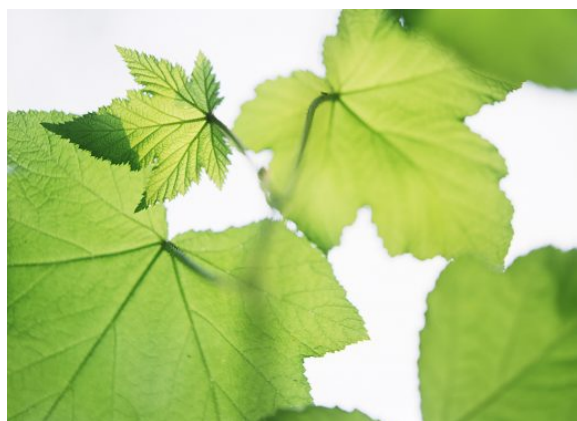
De centrala målen för regeringen är att täcka hållbarhetsunderskottet i den offentliga ekonomin och att höja sysselsättningsgraden. Målet är att landet ska sluta leva på kredit 2021. I regeringsprogrammet ingår anpassningsåtgärder av olika slag. Tyngdpunkten inom beskattningen har under regeringsperioden flyttats från beskattningen av arbete och företagande till framför allt miljöskatter.

Ekonomin förutspås fortsätta växa 2019. Arbetslöshetsgraden beräknas sjunka och sysselsättningsgraden stiga. På grund av den åldrande befolkningen kommer det dock på lång sikt att finnas ett betydande hållbarhetsunderskott, dvs. en obalans mellan inkomster och utgifter i den offentliga ekonomin.

Budgetpropositionen för 2019 överskrider 55,3 miljarder euro. Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på ca 1,4 miljarder euro och statsskulden beräknas stiga till ca 109 miljarder euro.

Budgetpropositionen för 2019 omfattar satsningar på bl.a. sysselsättningen, stödjandet av kompetens och forskning, förebyggandet av ojämlikhet, beredningen av landskaps- och vårdreformen, polisväsendet och försvaret, jordbruket, vattenskyddet samt småbarnspedagogiken. Utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa väntas minska till följd av att sysselsättningsläget förbättras.

Budgetpropositionen för 2019 kommer också att uppdateras på tjänsten Tutki budjettia (www.tutkibudjettia.fi), där budgeten kan granskas visuellt ur olika synvinklar.

7 Ytterligare information

Budgetavdelningen

Budgetchef Hannu Mäkinen,
tfn 02955 30330

Biträdande budgetchef

Juha Majanen,
tfn 02955 30247

FINANSMINISTERIET

Snellmansgatan 1 A
PB 28, 00023 Statsrådet
Telefon 0295 16001

Budgetöversikt 2019 – September 2018

Finansministeriets publikationer 29b/2018

ISSN 1797-9714 (zine)

ISBN 978-952-251-970-2 (zine)

8 Läsanvisningar och utskriftsversion

Budgetöversikten publiceras som en HTML5-baserad Mobile Zine -webbpublikation som även kan läsas med mobilapparater. Denna digitala publikation kan läsas med alla terminaler oberoende av operativsystem eller skärmstorlek (datorer, pekplattor, mobiltelefoner och tv-mottagare med Internetanslutning). Innehållet anpassas automatiskt enligt skärmstorleken. Bilder och tabeller kan förstoras genom att klicka på dem.

Om du läser publikationen på en dator kan du enkelt flytta dig från en sida till en annan

med piltangenterna, och med beröringsskärm genom att föra fingret på skärmen antingen till höger eller till vänster.

Respons

Berätta din åsikt om nätpublikationen. Skicka dina hälsningar till adressen julkaisutuotanto@vnk.fi